

INDSKOLING

Læringsmål

- Jeg kan finde navneord, udsagnsord og tillægsord ud fra et billede.
- Jeg kan skrive en historie med en start, en midte og en slutning
- Jeg ved, hvad en modtager er.

Selvom vi måske ikke altid tænker over det, så er historier ikke bare historier. En historie følger altid en slags opskrift, ligesom når man laver mad. Man kan fx ikke putte pastaen i gryden, før man har puttet vand i. Det samme gælder, når man skal skrive en historie - man skal følge opskriften. En historie har altid tre dele. En start, en midte og en slutning. Det er de tre ting, vi skal arbejde med i den her øvelse.

1. Ordjagt

For at have noget indhold til vores historie, så skal vi have hjernerne i gang og have fundet nogle ord, vi kan putte i. Vi skal lede efter tre slags ord. Navneord, udsagnsord og tillægsord. Heldigvis, så findes der nogle ledetråde, så vi lettere kan finde dem.

- Tal i klassen om, hvordan man finder ordklasserne. Måske I kender endnu flere?
- Se på billedet. Find så mange navneord, udsagnsord og tillægsord, I kan.
- Tal i klassen om, hvad I tror, der sker på billedet?

2. Planlæg din fortælling

Hvad hører egentlig til hvor? For at din modtager kan finde rundt i din historie, så skal du have styr på den selv. Det betyder nemlig noget, at historien bliver fortalt i den rigtige rækkefølge. Man gider heller ikke se en film baglæns.

I bliver nu inddelt i 3 grupper. Gruppe 1 skal bruge billedet som start-scene i historien, gruppe 2 skal bruge billedet som midten, og gruppe 3 skal bruge billedet som slutningen. Det er altså forskelligt, hvornår billedet skal bruges, og I skal fylde resten ud. Det er altså bestemt I jeres opskrift, hvornår billedet skal i "gryden", og så skal I selv digte resten.

I skal prøve at forestille jer hele historien. Både hvad der kommer før, og hvad der kommer efter? Hvad handler historien egentlig om?

3. Hit med historien!

Så skal du skrive løs. Men hov, vent! Hvem skal du egentlig skrive din historie til? Du ville jo ikke fortælle en historie på helt samme måde til din bedste ven, eller til dine forældre. Eller prøv at tænke på dine bedsteforældre eller din lærer? Eller, vil du prøve at skrive en historie til en gammel vikinge-konge? Så er det nok nogle forskellige ting, som de gerne vil høre om.

Du skal vide, hvem du skriver til, før du skriver.

Hvem er din modtager?

Når du ved, hvem din modtager er, så kan du begynde. Brug dine ord fra de opgave 1+2. Vær særligt opmærksom på, om det du skriver, er noget der hører til starten, til midten eller til slutningen af historien. Hvis du går i stå, så kan du vende tilbage til dine ord, eller prøve at skifte sted i historien.

Når du er færdig med at skrive, skal du give din historie en titel.

MELLEMTRIN

UNDERHOLD DIN LÆSER

Mål for forløbet:

- *Jeg kan opleve verden omkring mig og sætte ord på det*
- *Jeg kan indsamle materiale, sortere det og anvende det.*
- *Jeg kan skrive med et bevidst formål, til en bevidst modtager*
- *Jeg kan give og modtage feedback*
- *Jeg kan redigere min tekst på baggrund af feedback fra mig selv og andre.*

Når vi skal fange vores læsere og skrive med det formål at underholde, så skal vi hjælpe dem til at danne indre billeder. Vores læser skal opleve vores tekst og nemt kunne leve sig ind i historien. Teksten kan både være fantasi og virkelighed, men det skal være en god historie. For at noget opleves som en god og underholdende historie, så skal der udover indholdet være fokus på sproget.

FORBEREDELSE AF DIN TEKST

1. Sansejagt - i virkeligheden og virtuelt.

Når man skal skrive spændende tekster, der virkelig skal fange din læser, så skal du bruge dit sprog ekstra godt. En af de måder, du kan skrive fængede på, er ved at øve dig på at sætte ord på dine sanser. I det hele taget, så er gode, beskrivende og fortællende tekster med til at fange os. Men de kan også nemt blive kedelige!

Sansejagt på gåben:

I skal nu ud at gå en tur. Undervejs skal I lægge mærke til hvordan jeres sanser, kommer i spil. Selvom det helt sikkert er hyggeligt, så prøv at være lidt stille undervejs, så du faktisk kan fornemme dine sanser.

Når I kommer tilbage skal I bruge 10 min på at skrive ned, hvad I følte, hørte, så og lugtede. Hold et par pauser undervejs og luk øjnene. Så kan I bedre lytte og mærke.

Sansejagt i vikingernes verden:

Se videoen: "En rundtur på sommermarked" og "En vikings udsigt".

Gå sammen med din skrivemakker og lav en brainstorm over, hvilke sanser I lagde mærke til i de to videoer.

En rundtur på sommermarked - <https://www.youtube.com/watch?v=L2Au6vJ6VzU>

En vikings udsigt - <https://www.youtube.com/watch?v=pX155IDiEEA>

Sanseskrivning

Du skal nu kombinere alle de sanseindtryk, du har fået. Lav en liste over de sanser, du har brugt. Skriv 1-2 sætninger ud fra hvert indtryk, der uddyber oplevelsen for din læser.

Eksempel:

Lytte	Sværdslag Bål	Lyden af dirrende metal rungede i luften. Det knitrende bål overdøvede alt..
Se	Boderne	De farvestrålende boder, der var proppet til randen med varer..
Føle		
Smage		
Lugte		

2. Vælg din modtager

Det er afgørende for vores tekst, både vores indhold og vores sprog, hvem vores modtager er.

Hvem skriver vi egentlig til?

Gå sammen med din skrivemakker og se på nedenstående eksempler. Placér dem på en linje, der går fra mest formelt til mest uformelt sprogvalg.

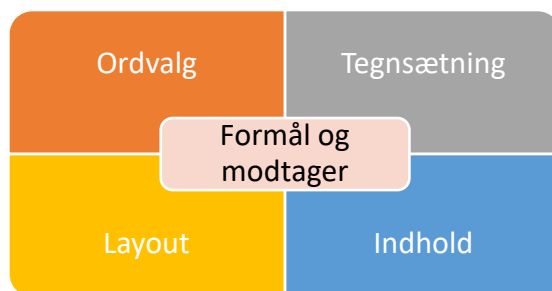
Forestil dig, at du skulle skrive en sms om din morgen til hver af dem. Hvordan ville forskellen i dit sprog og din tegnsætning være?

- Klassekammerat
- Bedsteforælder
- Lærer
- Skoleleder
- Borgmesteren
- Dronning Margrethe
- Forælder

PLANLÆGNING

Du skal nu finde dine notater fra sansejagten frem. Men inden du skriver løs, så skal du overveje både form og indhold. Du skal overveje, hvordan dit sprog er i forhold til modtageren, og du må også gerne overveje, hvordan din tekst skal layoutes.

- Lav en brainstorm over alle de begivenheder og observationer, som du gerne vil have med. Skriv dem eventuelt på små sedler.
- Gå sammen med din skrivemakker og se på nedenstående figur.. Du skal først skrive stikord til hver af de fire bokse i nedenstående model. Hvordan vil du skrive din tekst, så den passer til din modtager og din tekst formål?
- Hvilke indholdsting skal blive og hvordan skal du skrive om dem, så det passer til din modtager?
- Sortér dine indholdselementer. Lav en liste med den rækkefølge, som du gerne vil skrive ud fra. Du har nu et skelet til din tekst. Smid dem ud, som du ikke vil have med alligevel.

SKRIVETID

Du skal skrive en sammenhængende tekst. Din lærer bestemmer, hvor lang den skal være, samt hvilken genre, du skal skrive i.

Skriveguide

1. Åben dit dokument og gør dig klar fra start om du vil skrive i spalter og hvilken vej, dit papir skal vende. Lige det er nemlig nemmere at ordne teknisk fra starten.
2. Find dine notater fra din planlægningsfase frem. Skriv indholdselementerne ind i dit dokument i den rækkefølge, du umiddelbart tænker det.
3. Find din sansejagt frem fra opgave 1. Du skal nu skrive din tekst. Vend tilbage til dine stikord ovenfor og vær hele tiden sikker på, at du skriver i den rigtige ramme. Brug din skrivemakker som sparring undervejs.
4. Prøv at starte fra begyndelsen af, men hvis du kan mærke, at du umiddelbart har mere på hjerte om nogle af de andre ting, så er det okay at skrive lidt der også. En tekst bliver sjældent skrevet ud i et, fra start til slut. Det er helt normalt, hvis du hopper lidt rundt, men prøv at bevare den røde tråd.
5. Når du føler, du er færdig, så brug nedenstående tjekliste.

TJEKLISTE	JA	NEJ
Sprog		
Skriver du beskrivende og levende?		
Bruger du mange adjektiver?		
Har du sproglige symboler med?		
Indhold		
Har du valgt det ud, som din modtager ville synes var spændende?		
Har du flere sanser med?		
Layout		
Har du delt din tekst i afsnit?		
Har du lavet en overskrift?		
Har du lavet halvanden linjeafstand?		
Retskrivning		
Har du sat komma og punktum?		
Holder du den grammatiske tid? (Nutid/datid)		
Har du brugt ordbog, synonym-ordbog og stavekontrol?		

EVALUERING

Inden I fælles kigger på jeres tekster i klassen, så skal du give og modtage feedback med din skrivemakker. Det er vigtigt at huske, at ingen er perfekte og alle laver fejl. Vi skal faktisk lave fejl, hvis vi gerne vil lære noget. Ingen forventer, at I er verdensmestre.

I evalueringen af din egen og andres tekst er det vigtigt at holde sig på sin egen banehalvdel. Der er stor forskel på at komme med konstruktiv kritik og feedback.

Aftal "Feedback-regler" i klassen, så I er enige om, hvilke områder I skal give feedback på, samt hvordan I skal sige og gøre.

UDSKOLING

1. Hvorfor arbejde gratis?

Frederikssund Vikingspil består af frivillige, der alle lægger mange hundrede timer i at få en forestilling op at køre, hvert eneste år. Faktisk mere end hver 3. dansker tid på frivilligt arbejde. Men, hvorfor gider man overhovedet at være frivillig, og hvad får samfundet ud af det?

Hvad mener du?

Du skal skrive et debatindlæg, hvor du argumenterer for din holdning.

Skriv dit debatindlæg

Som forberedelse til dit debatindlæg skal du søge information *for* og *imod* at bruge tid på frivilligt arbejde. Du skal også se filmen "Frederikssund Vikingspil - Hvad er det? Ep10/10"

I dit debatindlæg skal du:

- Redegøre for forskellige synspunkter om frivilligt arbejde
- Kommentere 2-3 af disse synspunkter
- Argumentere for dit eget synspunkt

Du skal give dit debatindlæg en rubrik. Dit debatindlæg bliver bragt i et online magasin henvendt til unge.

Frederikssund Vikingspil - Hvad er det? Ep10/10 -
<https://www.youtube.com/watch?v=zpvY8p1Z8Mw>

2. Kultur og vikingespil

Kulturlivet i Danmark mangler besøgende og det er svært at lokke folk til, så der er brug for opmærksomhed på området.

Du er skribent for en større dansk avis i deres nye ungdomsmagasin og har til opgave at skrive om kulturoplevelser i Nordsjælland,

I den forbindelse har du besøgt Frederikssund Vikingspil, der er et stort friluftsteater, og skal skrive en reportage, der har til formål at gøre unge interesserede i at besøge kulturelle tilbud.

Skriv en reportage om Frederikssund Vikingspil

Som forberedelse til din reportage skal du se filmen "En rundtur på sommermarked" og søge yderligere oplysninger om kulturliv.

I din reportage skal du:

- Beskrive stemningen på Frederikssund Vikingeboplads
- Inddrage udtalelser fra fx en tilskuer eller en, der har deltaget i vikingespillet.
- Forklare, hvorfor kulturelle oplevelser er vigtige.
- Indsætte illustrationer og en faktaboks om Frederikssund Vikingspil.

Din reportage bliver bragt i den trykte avis.

En rundtur på sommermarked - <https://www.youtube.com/watch?v=L2Au6vJ6VzU>